

Historia wychowania i opieki - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia wychowania i opieki
Kod przedmiotu	05.7-WP-ARTEP-HW
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Arteterapia
Profil	praktyczny
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	• dr Edyta Bartkowiak

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest zapoznanie słuchaczy z wybranymi zagadnieniami z zakresu historii wychowania

Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość zagadnień historii powszechnej i polskiej.

Zakres tematyczny

Historia wychowania jako dyscyplina naukowa – jej geneza, przedmiot, cele i zadania. Początki wychowania w społeczeństwie pierwotnym i jego rozwój w czasach antycznych. Praktyka opiekuńcza w cywilizacjach starożytnych. Rola rodziny w kulturze rzymskiej. Początki aktywności Kościoła chrześcijańskiego na polu opieki. Szpitalnictwo kościelne. Oświata i wychowanie w epoce średniowiecza.

Nowe tendencje w oświacie, wychowaniu i opiece w dobie renesansu. Początki zorganizowanej opieki publicznej i pomocy dzieciom zaniedbanym, wykojejonym. Pierwsze próby nauczania dzieci głuchych, niewidomych, niepełnosprawnych intelektualnie. Wpływ reformacji i reformy katolickiej oraz Oświecenia na formułowanie postulatów i projektów opieki nad ubogimi, żebrakami i podrzutkami. Pierwsze instytucje opiekuńczo – wychowawcze i ich rozwój (zakład księdza Piotra Gabriela Baudouina, Dom Poprawy). Narodziny ruchu stowarzyszeniowego i zakonnego o charakterze opiekuńczym. Początki instytucji opieki zastępczej i rodzicielstwa zastępczego. Szpitalnictwo i szpitale zakonne.

Edukacja w czasach baroku.

Przemiany w oświacie europejskiej w dobie Oświecenia. Reformy szkolne w Rzeczypospolitej w XVIII wieku. Komisja Edukacji Narodowej.

Oświata, opieka i wychowanie pod zaborami. Narodziny i rozwój ochronek. Zakonna opieka zakładowa. Zakłady i szkoły dla dzieci głuchych, niewidomych i niepełnosprawnych intelektualnie.

Główne tendencje przemian oświatowych w Europie w XIX wieku. Rozwój opieki przedszkolnej i edukacji elementarnej. Rozkwit szkolnictwa średniego, oświaty dorosłych i edukacji akademickiej. Rozwój opieki pedagogicznej nad dziećmi biednymi, osieroconymi i opuszczonymi. Narodziny i rozwój szkolnictwa

specjalnego i opieki pedagogicznej nad dziećmi głuchymi, niewidomymi, upośledzonymi oraz przewlekłe i psychicznie chorymi.

„Nowe wychowanie” i jego wpływ na oświatę i szkolnictwo.

Oświata, opieka i wychowanie w niepodległej Polsce. Reformy szkolne. Początki pedagogiki opiekuńczej jako dyscypliny naukowej. Nowe formy opieki instytucjonalnej. Szkolnictwo specjalne i pedagogika specjalna w XX wieku.

Tajna oświata i opieka w latach II wojny światowej i okupacji.

Najważniejsze tendencje w rozwoju szkolnictwa i opieki nad dzieckiem po II wojnie światowej.

Metody kształcenia

Wykład konwencjonalny.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbol e efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Zna genezę i dzieje oświaty i opieki w Europie w wybranych epokach historycznych, w tym: wymienia i opisuje ideały edukacyjne, wyjaśnia przeobrażenia w szkolnictwie i opiece, wskazuje ich organizatorów, cele, formy, charakterystyczne treści i metody pracy edukacyjnej oraz opiekuńczo – wychowawczej.	• K_W01	• sprawdzian	• Wykład
Potrafi w sposób precyzyjny i spójny zaprezentować w formie pisemnej wybrane zagadnienia z zakresu historii wychowania i opieki wykorzystując w tym celu źródła i opracowania historyczne, pedagogiczne i filozoficzne.	• K_U06	• sprawdzian	• Wykład
Potrafi dokonać ogólnej analizy i interpretacji procesu rozwoju oświaty i opieki na przestrzeni dziejów ze zwróceniem uwagi na zmienność i ciągłość tego procesu. Umie odnaleźć związki i współzależności pomiędzy rozwojem teorii i praktyki oświatowej i opiekuńczej a uwarunkowaniami społeczno–politycznymi, kulturowymi i religijnymi w wybranych okresach dziejów. Potrafi prześledzić proces kształtowania się polskiej tożsamości i tradycji edukacyjnej na tle przemian społeczno–kulturowych w Polsce oraz procesu formowania się oświaty i opieki w innych krajach europejskich.	• K_U02	• sprawdzian	• Wykład

Warunki zaliczenia

Wykłady

Warunkiem zaliczenia wykładów jest uzyskanie oceny pozytywnej ze sprawdzianu pisemnego. Zaliczenie – 60% poprawnych odpowiedzi.

Ocena końcowa

Ocena końcowa z przedmiotu jest oceną z wykładów. Zaliczenie – 60% poprawnych odpowiedzi.

Literatura podstawowa

- Lepalczyk I. (1998) Źródła do pedagogiki opiekuńczej, Tom I -II, Warszawa, PWN.
- Kot S. (1994) Materiały do ćwiczeń z historii wychowania, Cz. I -III, Warszawa, Wydawnictwo „Żak”.
- Możdżeń S. (1993) Teksty źródłowe do dziejów wychowania, Cz. I- VIII. Kielce, Dom Wydawniczy Strzelec.
- Wołoszyn S. (1998) Źródła do dziejów wychowania i myśli pedagogicznej, Tom I - IV. Kielce, Dom Wydawniczy Strzelec

Literatura uzupełniająca

- Balcerek M. (1981) Rozwój wychowania i kształcenia dzieci upośledzonych umysłowo, Warszawa, WSiP.
- Badora S. (1998) Uczucia i profesjonalizm. O formach opieki zastępczej, Częstochowa, WSP.
- Bartkowiak E. (2009), Formacje zakonne wobec problemu dzieci pozbawionych opieki w Polsce w latach 1918 – 1939, Zielona Góra, UZ.
- Bartnicka K., Szybiak I. (2001) Zarys historii wychowania, Warszawa, Wydawnictwo Akademickie „Żak”.
- Dąbrowski Z, Kulpiński .F (2009) Pedagogika opiekuńcza, historia, teoria, terminologia, Olsztyn, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko – Mazurskiego.
- Dzieje szkolnictwa i pedagogiki specjalnej (red. S. Mauersberg) (1990), Warszawa, PWN.
- Historia wychowania (red. L. Kurdybacha) (1965-1968), Tom I-II, Warszawa, PWN.
- Historia wychowania – wiek XX (red. J. Miąso) (1984), Tom I-II. Warszawa, PWN.
- Kalinowski M, Pełka J. (2003) Zarys dziejów resocjalizacji nieletnich, Warszawa, Wydawnictwo Akademii pedagogiki Specjalnej.
- Kot S. (1984) Historia wychowania. Zarys podręcznikowy, Tom I-II, Warszawa, Wydawnictwo „ Żak”.
- Krasuski J. (1985) Historia wychowania, Warszawa, WSiP.
- Litak S. (2004) Historia wychowania, Tom I-II. Kraków, Wydawnictwo WAM.
- Maciaszkowa J. (1991) Z teorii i praktyki pedagogiki opiekuńczej, Warszawa, WSiP.
- Możdżeń S. (1992) Zarys historii wychowania, Cz. I-II. Kielce, Wydawnictwo Stachurski.
- Węgierski Z, (2006) Opieka nad dzieckiem osieroconym. Teoria i praktyka, Toruń, Wydawnictwo „Akapit”.
- Wołoszyn S. (1964) Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie. Warszawa, PWN.
- Wołoszyn S (1998)., Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku. Próba syntetycznego zarysu na tle powszechnym, Kielce, Dom Wydawniczy Strzelec.
- Wroczyński R.(1996) Dzieje oświaty polskiej, Cz. I-II, Warszawa, PWN.

Żołądź – Strzelczyk D. (2002) Dziecko w dawnej Polsce, Poznań, Wydawnictwo

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 20-04-2021 20:04)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ